

ДО ПИТАННЯ СТВОРЕННЯ ВІЙСЬКОВОЇ ПОЛІЦІЇ В ЗБРОЙНИХ СИЛАХ УКРАЇНИ

Владислав Володимирович КАРЕЛІН,

*докт. юрид. наук, доцент, викладач кафедри
правового забезпечення, військового факультету
фінансів і права Військового інституту Київського
національного університету імені Т. Шевченка,
<https://orcid.org/0000-0002-6271-2447>*

Військова поліція існує в більшості європейських країн, в США і в Канаді, а також у нашого північно-східного сусіда-агресора. Навіть більше, ще з 2002 року в Збройних силах України (далі – ЗСУ) існує Військова служба правопорядку (ВСП), яка слідує за порядком в армії, дотриманням військовослужбовцями Статуту Збройних Сил України, тощо.

У 2015 році законодавці замислились над реформуванням ВСП у Військову поліцію. З'явився тоді й відповідний законопроект № 1805 (за авторства депутатів від тодішньої фракції Блок Петра Порошенка – Віктора Короля і Миколи Паламарчука), в якому сформульовані повноваження Військової поліції. Документ, як наголошують правники, недосконалий, а тому потребує правок. Утім, схоже, якраз він і стане основою для майбутнього закону про Військову поліцію [1].

Розглядаючи дане питання слід перш за все визначити, що ж це за вищевказаний орган. Військова поліція (також Воєнна поліція, военпол), ВП – створений у багатьох країнах світу спеціальний правоохоронний орган з підтримання правопорядку в Збройних силах та інших військових і воєнізованих формуваннях, утворених відповідно до законодавства. Як правило, військова поліція є самостійним органом військової юстиції, діяльність якого спрямовується і координується через Міністерство оборони. Назва «військова поліція» значною мірою умовна, оскільки, наприклад, в Україні орган, що виконує військово-поліцейські функції має назву Військової служби правопорядку Збройних Сил України, а в Польщі – Військової Жандармерії Війська Польського [2]

Збройні Сили України – військове формування, на яке покладаються оборона України, захист суверенітету держави, територіальної цілісності і недоторканності. Також вони виступають гарантом національної та державної безпеки України.

Військова поліція – військове правоохоронне формування, призначене для забезпечення правопорядку серед громадян України які є військовослужбовцями, військовозобов'язаних та резервістів під час проходження ними зборів (далі – військовослужбовці), запобігання, виявлення кримінальних та інших правопорушень вчинених військовослужбовцями, а також працівниками та державними службовцями Міністерства оборони України і Збройних Сил України, їх розкриття і припинення, забезпечення безпеки дорожнього руху військових транспортних засобів, захисту прав і свобод військовослужбовців та військового майна від протиправних посягань, участі у протидії ди-

версійним проявам і терористичним актам та припиненні протиправних дій військовослужбовців і цивільних осіб на військових об'єктах [3].

Створювати Військову поліцію пропонується з урахуванням практики забезпечення правопорядку в арміях провідних держав Європи і світу. У переважній більшості з них правоохоронні органи з військовим статусом (військова поліція, жандармерія) функціонують в оборонних відомствах і наділені широкими повноваженнями з підтримання правопорядку серед військовослужбовців. Її діяльність сприятиме зменшенню кількості правопорушень (злочинів проти встановленого порядку несення військової служби, втрат військового майна, дорожньо-транспортних пригод за участю військових транспортних засобів та інших), позитивно вплине на бойову готовність Збройних Сил України та Державної спеціальної служби транспорту, підвищить їхню спроможність виконувати визначені завдання, адже Військова поліція, за стандартами НАТО, повинна бути повноцінним правоохоронним органом, який матиме весь необхідний інструментарій для боротьби з військовими злочинами та забезпечення правопорядку у військовому відомстві [4].

Також на сьогоднішній день у зв'язку з можливістю створення Військової поліції в Україні слід: визначити за нею повноваження здійснення досудового розслідування у формі дізнання кримінальних проступків, учинених військовослужбовцями, держслужбовцями військових формувань; віднести до її підслідності окремі склади кримінальних правопорушень, окрім ст. 422 КК України, вчинені військовослужбовцями рядового, сержантського та молодшого офіцерського складу держслужбовцями військових формувань, посади яких належать до категорії «В».

Список використаних джерел:

1. Військова поліція: що це таке та навіщо Україні її створювати. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-politics/2814484-vijskova-policia-so-ce-take-ta-naviso-ukraini-ii-stvoruvati.html>. (дата звернення: 13.12.2021).
2. Військова поліція. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%92%D1%96%D0%B9%D1%81%D1%8C%D> (дата звернення: 13.12.2021).
3. Про військову поліцію: проект Закону України від 21.01.2015 №1805. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511%20=53648 (дата звернення: 13.12.2021).
4. Військова поліція замість ВСП. В чому різниця? URL: <https://www.armyfm.com.ua/vijskova-policiya-zamist-vsp.-v-chomu-riznicya/>. (дата звернення: 13.12.2021).